

Recht en Aansprakelijkheid

In het Special Item van deze maand staan zowel de rechtsbijstandverzekeringen als de aansprakelijkheidsverzekeringen voor particulieren centraal. Beide verzekeringen hebben betrekking op de rechtspositie van een particulier. Het afgelopen jaar was er veel te doen over de zogenaamde vrije advocaatkeuze. Eind vorig jaar heeft het Hof van Justitie uitspraak gedaan over de vrije advocaatkeuze bij rechtsbijstandverzekeringen. Met deze uitspraak is bepaald dat een verzekerde altijd zelf een advocaat mag kiezen als een procedure voor de rechter moet worden gevoerd. In dit Special Item wordt hier uitvoerig op ingegaan en wordt bekeken welke invloed deze uitspraak heeft gehad op de premies en voorwaarden.

In deze uitgave is er eveneens aandacht voor de aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren, afgekort avp. De avp is een populaire verzekering. Volgens het rapport 'Verzekerd van Cijfers' van het Verbond van Verzekeraars heeft de avp al jaren een penetratiegraad van ruim 96%. En dat is maar goed ook, want een ongeluk zit in een klein hoekje en de financiële gevolgen van een toegebrachte schade kunnen enorm zijn, terwijl de premie gemiddeld nog geen € 5,- per maand bedraagt. Een avp is wellicht om die reden één van de belangrijkste verzekeringen. Daarom is het de hoogste tijd om in een Special Item ook aandacht te besteden aan deze verzekering, want er blijken zowel op prijs als op voorwaarden grote verschillen te bestaan tussen de door MoneyView onderzochte producten.

ProductRating *Rechtsbijstandverzekeringen*

De ProductRating 'Prijs' is gebaseerd op een profielenset die bestaat uit 252 fictieve klantprofielen. De premies zijn berekend op basis van jaarbetalings, exclusief assurantiebelasting en exclusief poliskosten of pakketkortingen. In totaal zijn de

premies van 36 producten berekend. De gehanteerde klantprofielen variëren in gezinssamenstelling, verzekerd bedrag voor externe kosten, leeftijd verzekeringsnemer en gewenste dekkingen.

5-STERRENPRODUCTEN **PRIJS**

- **BLG Wonen** Rechtsbijstandverzekering
- **Nationale-Nederlanden** Rechtsbijstandverzekering Online
- **Univé** Rechtshulpverzekering Optimaal

5-STERRENPRODUCTEN **KWALITEIT**

- **Centraal Beheer Achmea** Rechtsbijstandverzekering
- **DAS** Rechtsbijstandverzekering
- **Nationale-Nederlanden** Rechtsbijstandverzekering Zekerheidspakket / Online

Het MPR-systeem omvat een puntensysteem, waarbij individuele productcriteria een score tussen 1 en 5 punten krijgen toegekend. De score 3 staat hierbij voor marktconform, de scores 4 en 5 voor meer dan marktconform en de scores 1 en 2 voor minder dan marktconform. Op deze 'basisscores' wordt vervolgens een weging toegepast die tot uitdrukking komt in een 'bonus'- of 'malus'-factor. Bij de vertaling van de MPR-scores naar de MoneyView ProductRating worden de aan elkaar gerelateerde productcriteria bij elkaar gevoegd tot samenhangende clusters. De individuele MPR-scores per cluster worden bij elkaar opgeteld, waarna er per cluster eveneens een weging is toegekend. De aldus ontstane gewogen scores per cluster worden bij elkaar opgeteld, waarna er een punten totaal per product ontstaat. Voor een overzicht van de wegingsfactoren zie www.specialitem.nl

Ten behoeve van de ProductRating 'Kwaliteit' zijn 40 producten onderzocht op voorwaarden en mogelijkheden. Hiertoe zijn 106 criteria uit de MoneyView ProductManager geselecteerd, die vervolgens met het 'MPR-systeem' zijn beoordeeld. Op voorwaarden zijn 4 producten meer onderzocht dan op prijs vanwege het ontbreken van (toestemming voor extern gebruik van) premie-informatie.

Nationale-Nederlanden is met de online-variant het enige product dat zowel op prijs als op kwaliteit een 5-sterrenrating behaalt. Uit dit onderzoek blijkt dat de gemiddelde premie voor een rechtsbijstandverzekering € 189,- per jaar bedraagt exclusief assurantiebelasting. Daarnaast blijkt dat de gemiddelde premie voor meerpersoonshuishoudens slechts 9% hoger ligt dan voor eenpersoonshuishoudens.

Wilt u weten wat de prijspositie van uw rechtsbijstandverzekering is? Bestel dan de uitgebreide prijsanalyse! Surf naar www.specialitem.nl en download het bestelformulier!

Wilt u de **ProductRating 'Kwaliteit'** zelf genereren en nagaan welke ProductRating uw product heeft? Dat kan met de **MoneyView ProductManager**. Neem **contact** op met MoneyView voor meer informatie over abonnementen of een gratis demoversie.

Heeft uw product een **5-sterren Product-Rating**? Gefeliciteerd! Wilt u met het ProductRating-logo naar buiten treden in advertenties, op websites of andere uitingen? Neem **contact** op met MoneyView en vraag naar de voorwaarden.

MoneyView

Contactgegevens:
020 - 626 85 85 of
specialitem@moneyview.nl

Sinds het Hof van Justitie een uitspraak heeft gedaan over de vrije advocaatkeuze bij rechtsbijstandverzekeringen, is dit aspect langzaam maar zeker opgenomen in de voorwaarden. Vrijwel alle verzekeraars kennen beperkingen, zeker als het gaat om de vrije advocaatkeuze in het geval van zaken zonder een verplichte procesvertegenwoordiging. Dit heeft er toe geleid dat de premies ten opzichte van september 2013 niet spectaculair zijn gestegen. Gemiddeld liggen de premies momenteel ruim 3% hoger dan vorig jaar. De tarieven van de meeste producten zijn geïndexeerd. Daarnaast is een aantal producten vernieuwd, wat tot een premie-aanpassing heeft geleid.

De drie producten die een 5-sterrenrating op Kwaliteit hebben behaald, onderscheiden zich op een aantal punten van het gemiddelde in de markt. Zo kennen Centraal Beheer Achmea en Nationale-Nederlanden ten opzichte van de meerderheid van de markt geen minimum verzekerd belang. Het is vrij gangbaar dat de rechtsbijstandverzekeringen voor de diverse

geschillen, waarvoor dekking gegeven wordt, een wachttijd kennen. DAS onderscheidt zich op dat punt door geen wachttijd(en) te hanteren. Ook scoren de producten hoog als het gaat om de vergoeding van mediation in het geval van (echt)scheiding tussen gehuwden of geregistreerde partners. Centraal Beheer Achmea hanteert met een maximum van € 5.000,- een aanzienlijk hoger dan marktconform bedrag. Ook DAS en Nationale-Nederlanden bieden een hoger dan marktconform bedrag (respectievelijk € 2.500,- en € 3.000,-).

Centraal Beheer Achmea geeft daarnaast een relatief hoog voorschot van € 3.000,- bij financieel onvermogen van de tegenpartij, bij schade ten gevolge van een onrechtmatige daad van die partij. En als het gaat om het maximum bedrag dat de verzekeraar voorschiet indien een (buitenlandse) overheid een waarborgsom verlangt, biedt Centraal Beheer Achmea met € 50.000,- één van de hogere bedragen in de markt. DAS ten slotte biedt in tegenstelling tot de overige verzekeraars een dekking voor geschillen met betrekking tot geldleningen tussen particulieren.

Trends en *Ontwikkelingen*

Vrije advocaatkeuze

Op 7 november 2013 heeft het Hof van Justitie uitspraak gedaan over de vrije advocaatkeuze bij rechtsbijstandverzekeringen. Met deze uitspraak is bepaald dat een verzekerde altijd zelf een advocaat mag kiezen als een procedure voor de rechter moet worden gevoerd. Voorheen werd dit recht in het algemeen pas toegekend als de rechtsbijstandverzekeraar van mening was dat de behandeling uitbesteed diende te worden aan een externe rechtshulpverlener. Hieraan lijkt met dit arrest een einde te zijn gekomen. Minister Dijsselbloem wil de wet naar aanleiding van deze uitspraak aanpassen.

Het recht op vrije advocaatkeuze volgt uit een Europese richtlijn uit 1987 en is in 1993 in Nederland geïmplementeerd in de Wet Toezicht Verzekeringsbedrijf en later in artikel 4:67 Wet financieel toezicht (Wft). Deze Europese richtlijn heeft een bindend karakter, maar over de reikwijdte van de vrije advocaatkeuze is lange tijd discussie geweest.

De uitspraak van het Hof van Justitie komt voort uit een zaak waarin een ex-werknemer – die vindt dat hij ten onrechte is ontslagen – zelf een advocaat wil inschakelen om, op kosten van zijn rechtsbijstandverzekeraar, tegen zijn voormalige werkgever een gerechtelijke procedure te voeren om schadevergoeding. Voor deze procedure geldt geen verplichte procesvertegenwoordiging, maar de verzekerde wil niet dat de procedure door een medewerker van DAS (in deze zaak de uitvoerende instantie) wordt gevoerd en doet een beroep op de vrije advocaatkeuze. DAS stelt dat het recht op vrije advocaatkeuze pas ontstaat op het moment dat de rechtsbijstandverzekeraar beslist dat de zaak niet door een eigen jurist kan worden gedaan en dat een externe advocaat moet worden ingeschakeld. De voorzieningenrechter wijst de vordering van de verzekerde af. Dit vonnis wordt in hoger beroep door het Gerechtshof van Amsterdam bekrachtigd. De verzekerde gaat vervolgens in cassatie. De Hoge Raad vindt dat de tekst van de richtlijn ruimte laat voor interpretatie en vraagt het Hof van Justitie om uitleg alvorens zij zelf een arrest wijst. Het Hof van Justitie geeft in haar uitspraak antwoord op deze door de Hoge Raad gestelde prejudiciële vragen. Deze uitspraak is door de Hoge Raad op 21 februari jl. overgenomen. Het Hof van Justitie heeft bepaald dat een verzekerde in een gerechtelijke of administratieve procedure zelf zijn advocaat moet kunnen kiezen. Door deze uitspraak is nu duidelijk dat het recht op vrije advocaatkeuze niet pas ontstaat als de verzekeraar van mening is dat de behandeling van de zaak aan een externe advocaat moet worden uitbesteed. Het maakt hierbij bovendien niet uit of voor de desbetreffende gerechtelijke of administratieve procedure rechtsbijstand wel of niet verplicht is. Dat neemt echter niet weg dat een verzekeraar wel beperkingen kan stellen aan de kosten die zij vergoedt. Bovendien eisen verzekeraars doorgaans dat de kosten wel als redelijk en noodzakelijk zijn te beschouwen. In het arrest staat echter dat de beperking van de vergoeding van deze kosten er niet toe mag leiden dat het voor een verzekerde in de praktijk onmogelijk wordt gemaakt om een redelijke keuze te maken tussen het wel of niet uitbesteden aan een externe advocaat. Daarnaast moet een juridisch geschil nog steeds altijd eerst worden gemeld bij de verzekeraar en een verzekerde mag in bijna alle gevallen niet zonder toestemming een externe advocaat inschakelen.

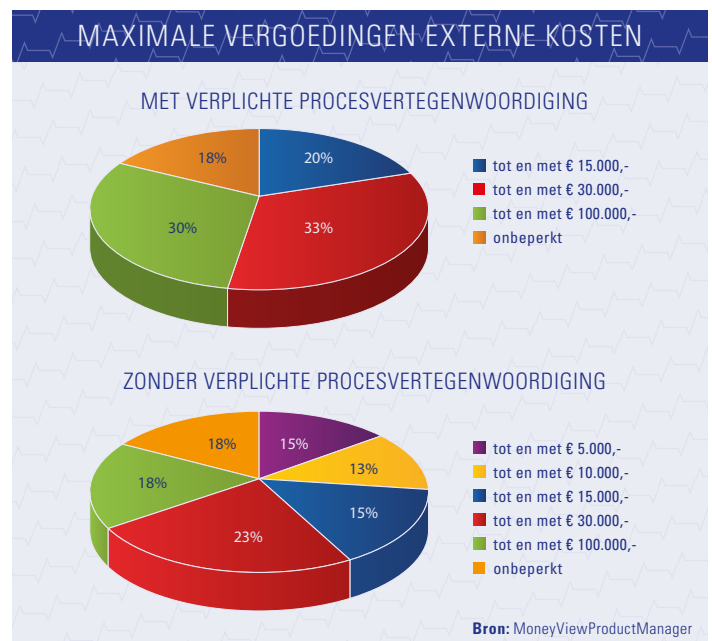
Externe kosten

Sinds de uitspraak van het Hof van Justitie hebben meerdere verzekeraars hun polisvoorwaarden en premies aangepast. Met name de maximale vergoeding voor externe kosten waarbij geen verplichte procesvertegenwoordiging geldt, wordt verlaagd. In de volgende situaties is bijstand door een advocaat of procureur niet verplicht:

- **zaken die behandeld worden door de kantonrechter;**
- **zaken die behandeld worden door de administratieve rechter;**
- **zaken als gedaagde in een kort geding bij de rechtbank;**
- **zaken als gedaagde in diverse familierechtelijke geschillen.**

De kantonrechter behandelt onder andere arbeidszaken, huurzaken en civiele zaken met een belang tot € 25.000,-. Opvallend is dat de externe kosten in specifieke geschillen, zoals arbeidsrechtelijke zaken, nog nader worden beperkt bij de rechtsbijstandverzekeringen van Allianz Nederland, ANWB, DAS, Unigarant en ZLM Verzekeringen.

In onderstaande cirkeldiagrammen is duidelijk het verschil te zien tussen de maximale vergoedingen voor externe kosten die standaard van toepassing zijn en de maximale vergoedingen voor externe kosten als verplichte procesvertegenwoordiging ontbreekt.

De verwachting is dat meer aanbieders de maximale vergoeding voor externe kosten zullen verlagen en dat de onbeperkte dekking uiteindelijk geheel zal verdwijnen. In de toekomst zal een verzekeringnemer voor een hogere maximale vergoeding voor externe kosten meer premie gaan betalen. Alleen IAK, Nationale-Nederlanden en Zelf bieden een keuze in de maximale vergoeding voor externe kosten. Bij alle andere aanbieders is dit (nog) niet mogelijk.

ProductRating **Aansprakelijkheidsverzekeringen**

Voor de ProductRating Prijs zijn 35 aansprakelijkheidsverzekeringen voor particulieren (avp's) vergeleken. De prijsanalyse is gedaan op basis van 30 door MoneyView opgestelde klantprofielen die variëren in gezinssamenstelling, verzekerde bedragen

en eigen risico's. De premies zijn berekend volgens standaardacceptatie en -tarieven. Eventueel van toepassing zijnde poliskosten en/of bijkomende kosten, zoals administratie- of incassokosten, zijn buiten beschouwing gelaten.

5-STERRENPRODUCTEN **PRIJS**

5-STERRENPRODUCTEN **KWALITEIT**

- **Aegon** Aansprakelijkheidsverzekering Online
- **Bruns ten Brink** Aansprakelijkheidsverzekering
- **EAG Assuradeuren** Aansprakelijkheidsverzekering ProfielPolis

- **a.s.r.** Aansprakelijkheidsverzekering
- **Klaverblad Verzekeringen** Aansprakelijkheidsverzekering
- **Turien & Co.** Aansprakelijkheidsverzekering

Ook de avp van ZLM Verzekeringen komt in aanmerking voor een 5-sterrenrating op Prijs, maar dit product is alleen af te sluiten door mensen die wonen in Zeeland of Noord-Brabant. Omdat ruim 80% van de Nederlanders dit product niet kan afsluiten, is deze niet in de rating opgenomen.

Voor de ProductRating Kwaliteit zijn 38 aansprakelijkheidsverzekeringen voor particulieren onderzocht op voorwaarden en flexibiliteit. Hiervoor zijn 48 criteria uit de MoneyViewProductManager geselecteerd en gewogen. Op voorwaarden zijn 3 producten meer onderzocht dan op prijs vanwege het ontbreken van (toestemming voor extern gebruik van) premie-informatie.

De verzekeringen met een 5-sterrenrating op Kwaliteit krijgen op ongeveer een derde van de criteria een meer dan marktconforme score, terwijl de minder dan marktconforme scores beperkt blijven tot slechts enkele kenmerken. De aansprakelijkheidsverzekeringen van a.s.r., Klaverblad Verzekeringen en Turien & Co. onderscheiden zich voor wat betreft de dekking voor schade veroorzaakt door kinderen bij oppassen en logeren, ook als juridisch gezien in deze situaties aansprakelijkheid ontbreekt. Daarnaast bieden deze producten keuze uit wel of geen eigen risico en twee of meer verzekerde bedragen. Verder valt op dat de dekking voor overige – niet uitgesloten – gevallen van opzicht, zoals aansprakelijkheidsschades aan geleende zaken, bij Klaverblad Verzekeringen en Turien & Co. gedekt zijn met een meer dan marktconform bedrag van € 25.000,-. De aansprakelijkheidsverzekeringen van a.s.r. en Klaverblad Verzekeringen zijn bovendien dagelijks te beëindigen, zonder opzegtermijn.

Productkenmerken **Toegelicht**

Premies

De premie voor een avp verschilt per gezinssituatie en is onder andere afhankelijk van het verzekerde bedrag en het eigen risico. In onderstaande tabel staan de gemiddelde premies inclusief 21% assurantiebelaasting.

GEMIDDELDE JAARPREMIES AVP				
Gezinssituatie	ZONDER EIGEN RISICO		MET EIGEN RISICO	
	1,25 MLN	2,5 MLN	1,25 MLN	2,5 MLN
Alleenstaande zonder kinderen	€ 35,92	€ 43,12	€ 32,11	€ 41,57
Alleenstaande met kinderen	€ 57,80	€ 71,12	€ 49,75	€ 64,83
Gezin zonder kinderen	€ 54,33	€ 66,44	€ 46,28	€ 61,17
Gezin met kinderen	€ 59,86	€ 72,53	€ 51,62	€ 66,00

Bron: MoneyView Benchmark

Het premieverschil tussen een verzekerd bedrag van € 1,25 miljoen en € 2,5 miljoen is gemiddeld ruim 25%. Door te kiezen voor een eigen risico van € 90,- of € 100,- per gebeurtenis bedraagt de gemiddelde premiekorting ongeveer 10%. Het premieverschil

tussen individuele aansprakelijkheidsverzekeringen met een vergelijkbare dekking is aanzienlijk. In het geval van een eenpersoonshuishouden is de premie van de duurste verzekering meer dan 86% hoger dan de goedkoopste. Bij een meerpersoonshuishouden is het premieverschil zelfs meer dan twee keer zo groot.

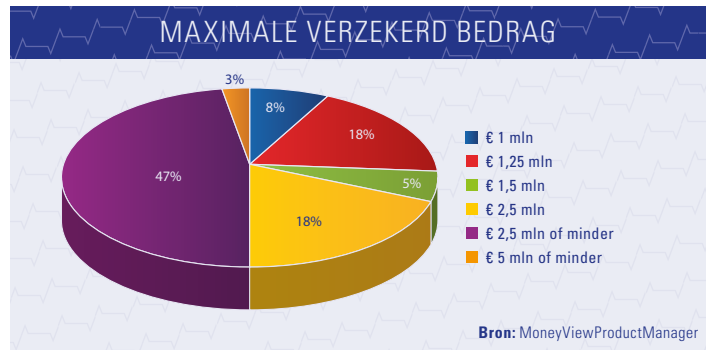
Eigen risico

Bij alle producten is een eigen risico van € 0,- mogelijk, behalve bij de avp van ING, waar het eigen risico altijd € 100,- bedraagt. Centraal Beheer Achmea hanteert voor de eerste schade weliswaar geen eigen risico, maar brengt voor elke volgende aansprakelijkheidsschade binnen drie jaar een eigen risico van € 100,- in rekening. Ook Inshard rekent voor de eerste schade geen eigen risico, maar voor iedere volgende schade bedraagt het eigen risico € 250,-. Na 24 maanden zonder schade is het eigen risico weer € 0,-. Slechts een derde van de onderzochte aansprakelijkheidsverzekeringen biedt een keuze uit verschillende algemene eigen risico's en/of een eigen risico voor aansprakelijkheidsschades veroorzaakt door kinderen.

Verzekerde bedragen

Tegenwoordig wordt – mede op basis van jurisprudentie – een avp met een verzekerd bedrag van € 1.25 miljoen of hoger aangeraden. Dit is echter bij 8% van de onderzochte verzekeringen (nog) niet mogelijk.

Uit cirkeldiagram hiernaast blijkt dat bij de meerderheid van de aansprakelijkheidsverzekeringen het maximale verzekerde bedrag € 2,5 miljoen bedraagt. Een verzekeringnemer heeft bij de helft van de onderzochte verzekeringen een keuze uit verschillende verzekerde bedragen, variërend van € 500.000,- tot € 5.000.000,- per gebeurtenis. Turien & Co. is met de premiumvariant overigens de enige aanbieder waarbij ook een maximaal verzekerd bedrag van € 5 miljoen mogelijk is. Alleen bij ABN AMRO, Allianz Nederland, London Verzekeringen en Turien & Co. bestaat keuze uit meer dan twee verzekerde bedragen.

Productverschillen *Uitgelicht*

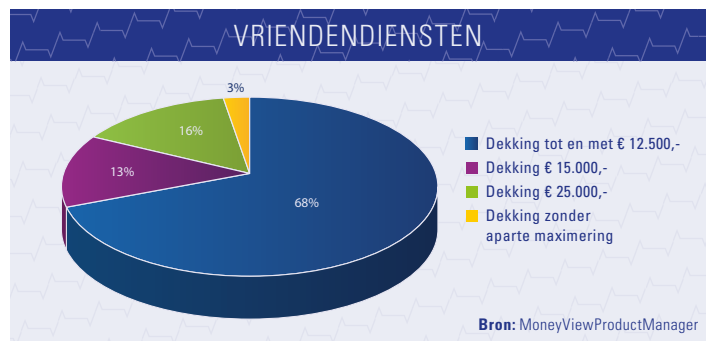
Schade zonder aansprakelijkheid

Een aansprakelijkheidsverzekering voor particulieren vergoedt doorgaans alleen schade waarvoor een verzekerde wettelijk aansprakelijk is. Bij vriendendiensten, sport en spelsituaties en bij schade veroorzaakt door kinderen in oppas- en logeersituaties ontbreekt echter in bepaalde gevallen strikt genomen aansprakelijkheid. Vanwege aangepaste zorgvuldigheidsnormen wordt juridisch gezien namelijk niet altijd voldaan aan de vereisten van wettelijke aansprakelijkheid (art. 6:162 BW e.v.). Normaliter zou een aansprakelijkheidsverzekering in deze situaties geen dekking bieden, maar een aantal aanbieders geeft – vaak vanwege opgenomen clausules – wel (beperkte) dekking.

Vriendendiensten

Alle particuliere aansprakelijkheidsverzekeringen vergoeden inmiddels schade als gevolg van een vriendendienst. Deze vriendendienst – denk bijvoorbeeld aan het helpen verhuizen van een vriend – dient wel geheel belangeloos te worden verricht. In zo'n situatie gelden lagere zorgvuldigheidsnormen dan die gesteld worden aan bijvoorbeeld een professioneel verhuisbedrijf.

Het gevolg is dat de helpende vriend in het geval van een door hem veroorzaakte schade (de televisie glipt uit zijn handen) hiervoor minder snel aansprakelijk zal zijn, zeker als hij niet een groter risico heeft genomen dan in de gegeven omstandigheden normaal is. In het verleden leidde dit tot veel onbegrip bij verzekerden, omdat zij zich moreel wel aansprakelijk voelden. Verzekeraars hebben daarom de dekking uitgebreid met een clausule 'vriendendiensten'. De maximale vergoeding voor schade als gevolg van een vriendendienst verschilt echter wel.

Weet waar u staat met uw Rechtsbijstandverzekering

Met de MoneyView ProductManager bepaalt u moeiteloos uw marktpositie

KLIK HIER VOOR MEER INFORMATIE

MoneyView

Special Item *Agenda*

OKTOBER: **HYPOTHEKEN**

>> *Klik hier voor de kenmerken en voorwaarden van de MoneyView ProductRating Hypotheken 2014*

NOVEMBER: **KOOPSOMMEN EN LIJFRENTES**

>> *Klik hier voor de kenmerken en voorwaarden van de MoneyView ProductRating Koopsommen en Lijfrentes 2014*

Wilt u weten wat de prijspositie van uw rechtsbijstandverzekering is? Bestel dan de uitgebreide prijsanalyse! Surf naar www.specialitem.nl en download het bestelformulier!

Wilt u de **ProductRating 'Kwaliteit'** zelf genereren en nagaan welke ProductRating uw product heeft? Dat kan met de **MoneyView ProductManager**. Neem **contact** op met MoneyView voor meer informatie over abonnementen of een gratis demoversie.

Heeft uw product een **5-sterren Product-Rating**? Gefeliciteerd! Wilt u met het ProductRating-logo naar buiten treden in advertenties, op websites of andere uitingen? Neem **contact** op met MoneyView en vraag naar de voorwaarden.

MoneyView

Contactgegevens:
020 - 626 85 85 of
specialitem@moneyview.nl